

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia.
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisuri nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Debes, Heinrich
Schalk, Rudolf Mosse, A. Oppel's
Nachfolger; Anton Oppel's, J.
Damenor, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o colină 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învalia.
Reclame pe pagina a 3-a o
seră 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în 12-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. e.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 94.

Brașov, Vineri, 28 Aprilie (10 Mai)

1895.

Ce facem?

I.

Brașov, 27 Aprilie v. 1895

În revista noastră de alaltăieri, scrisă din incidentul zilei de 7 Mai, aniversarea marelui proces al Memorandului, am dis, că dușmanii națiunii române au știut și știu să tragă consecențele din acest proces în favorul politicii lor.

Dără noi Români ce facem?

Procesul Memorandului n'a fost numai o simplă „nebuniă maghiară”, cum voiesc unii a-l caracteriza, și mai puțin a putut fi un „triumf” al nostru, cum le place multora a-l înfățișa, ci a fost una din zalele, din care se compune lungul lanț de *nebune*, dăr sistematice și constante prigoniri îndreptate în contra existenței naționale a Românilor; a fost un mijloc însemnat, de care s'au folosit și se folosesc cu prisos dușmanii noștri, ca să spargă organizațiunea noastră de luptă legală și constituțională pentru egala îndreptățire națională.

Au trebuit să fiă condamnați și aruncați în temniță 14 membrii ai comitetului partidei noastre naționale pentru nimica totă, ca pe temeiul acestei judecări și osândiri guvernul unguresc să pōtă porni în contra Românilor un șir de prigoniri noue, să pōtă lua noue mēsurī volnice și ilegale cu scopul declarat de-a desființa și distruge total partida națională română, de-a nimici programul național român dela 1881 și de a zădărnici continuarea luptei noastre legale pentru realizarea lui.

Aceia dintre noi, cari, în lipsa totală de prevedere politică, s'au purtat cu iluziunea, că procesul Memorandului, deșteptând cu necesitate un ecou simpatic pentru noi la frații noștri din regatul vecin și în lumea cultă europeană, va face ca cauza noastră să mērgă de aci încolo din triumf în triumf, ne vor da dōră astăzi, după un an, dreptate, când vom afirma, că pentru de-a produce un astfel

de efect salutar, dorit de toți Români de bine, mai era, afară de simpatiile dovedite ale fraților noștri din România și ale străinătății, încă ceva neapărat de lipsă.

Încă nu s'a pomenit în istoria o victoriă fără ca să fi premers o luptă bărbătească și bine condusă, care să-o condiționeze. Și decă se întâmplă câte-odată ca cine-va, care n'a luptat, oră a luptat cu rău succes, totuși să se bucure de fructele unui triumf, atunci de sigur au luptat alții pentru el și rezultatul luptei acestora a decis în favorul lui. Dăr de luptat a trebuit să se lupte cineva, căci fără de luptă bine succedă nu pōte fi victoriă și triumf.

Cine era însă să se lupte pentru noi, Români asuprași, ca cauza noastră să pōtă înainta din triumf în triumf, decă nu noi înși-ne?

Cine era să intervină în favorul nostru, când și cei mai apropiați amici ai cauzei egalei noastre îndreptățiri, conaționali noștri din regatul vecin independent, au declarat prin graiul reprezentanților guvernului lor, că nu pot interveni pentru noi?

Cum și dela cine era dără să căpētăm ajutorul, care să ne facă să isbutim?

Dela monarhia?

Dără în monarhia și în politica ei vedem, că au de fapt preponderanță contrarii noștri naționali.

Orī dela o schimbare de guvern?

Dără Românul țice: schimbarea stăpânitorilor, bucuria nebulilor!

Atunci dela o schimbare de sistem?

Dără nu vedeți, că o astfel de schimbare nu se pōte face, decât numai cu concursul și cu stăruința acelora, în al căror interes este? Și între aceștia noi, cele 3½ milioane de Români, ocupăm un loc de frunte.

Prin urmare ori-cum am fi calculat și orī încātrāu am fi privit, nu puteam vedē scāpare și sorti de izbēndă, decât în forțele noastre pro-

prie, în lupta, ce trebuie să o purtăm noi înși-ne, de sine stătător, în apărarea românismului nostru.

Și pentru această luptă grea și sfântă aveam și avem un mare și puternic sprijin, nu imaginar și nu numai moral, ci și real: *insuflețirea națională a poporului nostru*, și aveam și avem un tot așa de puternic motor: *hotărērea dușmanilor noștri, documentată pe față, de-a ne sdrobi, de a ne nimici naționalicesce.*

Ce au făcut, într'un an de zile, de când li-s'a descoperit așa de mulți promițător comōra scumpă a entuziasmului poporului pentru cauza sa națională, cum au păstrat și cum au chivernisit acest neprețuit capital conducătorii lui?

Și care este impulsul, pe care conducătorii poporului l'au luat și au trebuit să-l ia pentru potențarea luptei legale de apărare, din modul și chipul cutezător, cum prin procesul Memorandului și prin exploatarea lui tendențioasă și rēuvoitoare 'i-s'a declarat națiunii noastre rēboiul, pe viață pe mōrte?

Etă gravele întrebări ce ni se impun ađi cu putere irezistibilă.

Guvernul unguresc urmărește o țintă precisă, pe care nici că își dă silința de a-o tainui înaintea noastră și prin prigonirile, terorisarile și ordonanțele sale volnice a adus deja lucrul acolo, încāt noi Români suntem considerați și tracați ca trăind într'o stare cu totul excepțională, supusă liberului arbitriu al puterii publice și în afară de limitele constituționale.

S'au făcut și se fac încercările cele mai desperate de a ne împedeca de fapt cu desēvēșire în libera exercitare a drepturilor noastre cetățenesci și uneltiile dușmane încep a rēsufla acum chiar și în tabēra noastră. Cucuveicele urite fac să se audă deja glasul lor lugubru de pe zidurile cetății.

Și noi Români ce facem, în nise momente ca aceste de cea mai

supremă primejdiă, atunci când la porțile cetății noastre pāndesce dușmanul momentul, așteptând, ca să i-se deschidă prin nemerniciă și trădare și să intre în ea în sunetul tobelor și al fanfarelor?

Ce facem?

Punem mereu la răvaș lovirile, ce ni-se dau, amenințările, ce se repetă cu-o regularitate și cu-o potențare uimitōre, facem coniecturi politice despre cele ce se petrec în tabēra contrarilor noștri, semnalăm câte-o voce îmbucurătoare din intru și din afară, și dām liturghii pentru iubii noștri întemnițați.

Cam aici se reduce acțiunea, ce se desfășură în sinul nostru dela întemnițarea comitetului încōce.

Și încā ar mai fi consolare pentru noi, decā paralel cu ea nu s'ar continua chiar și ađi acea lucrare fatală, fāțișă și ascusă, care pe lângă aceea, că nu se opune acțiunii de distrugere dușmane, încā îi mai vine și în ajutor.

Înțelegem uneltirile de coteriă pēcātōse și, din nenorocire, de un timp încōce mai ales, neîntrerupte, care tind a învrājbī pe frați prin fāurirea de intrigī, prin clevetiri și suspiționări pātimase, prin aceea că nutresc ambițiunile personale și cultul personal cu reclame vanitōse și absurde și introduc veninul urei și neînțelegerii între noi.

Conflictul Kalnoky-Banffy.

Din zi în zi iese tot mai mult la ivelă, că sōrtea cabinetului-Banffy se va întōrci numai după-ce Majestatea se va întōrci din Pola. Manifestațiunea caldă de încredere, ce monarhul a depus-o în prea înaltul rescript, prin care refuză primirea dimisei lui Kalnoky, a produs consternare în cercurile guvernamentale din Budapesta, și fiă-care om cu mintea sântōsă pōte să deducă de aici, că nu vitēzul Banffy, ci ministrul de esterne Kalnoky a primit cea mai strălucită satisfacțiă.

Partida liberală maghiară furibundeză

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Insomnie.

Din englezesc.

Dintre simptomele bolnāviciōse ale organismului omenesc, nici unul nu este așa de lātit, ca *insomnia*, contra căreia știința medicală s'a luptat până acum cu puțin succes. Și pōte tocmai pentru acēstane poziționim de-atātea feliurite pārerī, decā scrutām, decāt somn au nevoie singuraticii omenī.

Cei mai mulți omenī se mulțāmesec și s'af de bună împārtșirea regelui engles Alfred cel Mare, care țicea: să lucrām 8, să pansām 8 și să petrecem 8 ore. După alții e greșit a aduce de exemplu pe omenii mari, cari au lucrat mult mai mult, decāt au durmit. Dintre omenii renumiți mai mult ca toți a escelat pe terenul somnului *Descroglies junior*, care din 24 ore durmia numai 2. După el urmēzā *Eremia Taylor* care durmia numai 3 ore, apoi *Baseter* și *Westly*, cari durmiau 4 și 6 ore pe zi.

Însē din singuratrice casurī nu se pōte

face regulă, și cel mai bun sfātuitor este natura, care ne spune decāt timp avem lipsă pentru somn, ca creerul și sistemul nostru nervos să odihnescă și suplinescă pierderea puterilor. Sunt omenī, cari dorm afară din cale mult, ceea ce e stricācios sântēțāii, cum dovedesce cazul celui candidat de medic, care ținēnd somnul de stare naturală a omului, durmia câte 18 ore, ceea ce i-a provocat o damba.

Sunt omenī pentru cari somnul e o stare bolnāviciōsă, și aceștia fac bine, decā se luptă pe cât e posibil contra acestei stări, luptă, care adese-orī e încoronată cu succes. Despre Lord *Hailes* se vorbește, că pe timpul când seria la renumita sa carte „*Annals of Scotland*” își ținea în camera de lucru un scaun cu rōte, ēr oând îi venia somnul își chīșma servitorul și-l punea să-l plimbe cu scaunul în sus și în jos prin odaia; în biserică nu putea să stea trēz când se ținea predica, decāt māncānd dulceturi. Pe *Johnson* încā îl chinuia somnul, ēr *Thomson*, scriitorul „*Anutimurilor*”, petrecea în pat timp afară din cale mult.

Mulți omenī dorm și se scōlā după

plăcere. Exemplu e Napoleon I și actorul *Quin*. Sunt multe casurī, când omenī dorm între cele mai neacomodate împrejurări. *Sir Walter Scott* povestese, că *Indienii* din America de Nord adormiau chiar și pe locul de supliciu, îndată ce înceta chinuirea, și nu puteau fi treziți, decāt cu fierul roșu. Copii ce lucrau în fabrici adormiau în decursul lucrului și degetele lor continuau, în somn, mișcările obișnuite. Adese-orī ostașii adorm când fac marșuri lungi chiar în decursul acestora, sēu chiar și când bubue tunurile.

Și cu tōte că mai bine suferim lipsa māncārei, beuturii sēu a căldurei, decāt a somnului, totuși abia decā genul omenesc e torturat de-o miseriă mai mare, decāt de insomnie. Medicamentele aplicate și recomandate contra acestui neajuns ar cuprinde un volum întreg. Cel mai renumit și pōte și cel mai folositor metod, ce s'a aplicat până acum contra insomniei, este cel al lui *Mr. Gardner*, care între altele a aflat și aceea, cum ne putem stēmpēra setea și fără beutură și cum prin sticle compuse la olaltă putem să ne îndreptām vederea.

Acest inventios *Mr. Gardner* a cădūt odată de pe scaun, și-a vātēmat șira spinării și în urma acēsta a suferit de insomnie ani de zile. Nimic nu i-a folosit. Atunci i-a venit minte, cum, după voința sa, pōte să poruncescă somnului a-i închide ochii. Fiind-că ađi s'a cam uitat lucrul, nu va fi pōte neinteresant a-l reîmprospēta.

După sistemul lui *Gardner*, bolnavul, care suferē de insomnie, să se culce pe partea drēptă, ēr capul să și-l anine comod pe perinā; să stea astfel, oa grumazii se aibă direcțiā oblă și să nu împiedece respirarea. Sē-și închidă buzele strins și, luând un inspir adēnc, se rēsuflē regulat prin nări. După luarea inspirului adēnc, plămānilor trebuie lāsātā mișcare regulatā. Atunci sē dea tōtā atențiunea rēsuflării. Sē-și inchipuescă bolnavul, ca și oând aerul, ce iese pe nări, ar forma un ourent continu, și decā îi succede a-și lega atențiunea numai de acēsta și nu se va mai cugeta la nimic altceva, atunci adōrme îndată. Decā metodu acesta nu succede la prima încercare, sē probeze pān' ce îi succede.

Sir Tomas Brown, a aflat de cel ma

acum în fel și formă; ea amenință cu asediul pe Kalnoky în delegațiune, numai din simpla cauză, că Majestatea Sa și-a exprimat încrederea față de el, și nu față de comediantul guvernărilor din Pesta. O supără apoi nespuse de mult, că Agliardi nu va fi rechemat din Viena, că probabil, în Roma nu se va trimite notă de protestare, ci, cum se crede, Agliardi va primi o notă pacifică dela Kalnoky.

„Budapesti Hirlap”, ce am primit azi, dă, ca stălpul partidei liberale, care de multe ori au avut ocazia a se convinge despre bunele sentimente ale lui Kalnoky față de Ungaria, sunt acum foarte deprimați. Asupra lor a făcut la început bună impresie declarația lui Banffy, ce a făcut-o drept răspuns la interpelația lui Kalnoky, și nu e deci mirare, decât în urma preinaltului rescript al monarhului, adresat lui Kalnoky, în care îl asigură pe acesta de cea mai desăvârșită încredere, a despoiat de orice valoare „reparația” ce i-s-a făcut lui Banffy prin aceea, că i-s-a dat voie a ceti în plin parlament notele schimbate între el și Kalnoky.

Mai mulți membri conducători ai partidei liberale — dăce „B. H.” — sunt de părere, că îndată ce monarhul se va întoarce din Pola, va izbucni criza nerăscălată. La tot ce mai speră ei este, că contele Kalnoky, în scurt timp, își va cere dimisia, pe care o va și primi. Decă însă nu va face această, atunci ei vor căuta toate mijloacele, ca să depărteze pe Kalnoky cu orice preț.

„Magyar Hirlap”, crede a ști, că unii dintre deputații liberali cred ferm, că ministrul de externe a trimis deja în Roma nota de protestare, și lui „Kolozsvár” i-se telegrafiază din Budapesta, că guvernul a urgit pe Kalnoky, să trimită cât mai curând această notă S-lui Scaun. Scirea această însă se pare o simplă colportare, deoarece numai cu câte-va rânduri mai sus se dăce în altă depeșă a numitei foi, că br. Josika mergând din Budapesta la Pola, ca să refereze monarhului despre situațiune, urmând de sine, că nu se va întempla deocamdată nimic hotărât până după întoarcerea Majestății Sale.

Din toate acestea se vede, că situația continuă a fi nelămurită și incertă și că pozițiunea lui Banffy este cât se poate de critică. Această o constată de alt-fel aproape întregă presa maghiară, afară doar de hamii dela „Pester Lloyd”.

Din Roma se telegrafiază, că modul „resolvării” conflictului Kalnoky-Banffy a produs în Vatican o nespuse de mare surprindere. Se credea, că în răspunsul, ce l'a dat Banffy la interpelația lui Apponyi, ministrul-președinte unguresc va face declarațiuni mai puțin necrutătoare pentru nunciul Agliardi. Inse hotărârea cu care Banffy s'a alipit de punctul său de vedere exprimat la 1 Mai, a făcut o rană adâncă

în Vatican, aducând prin acesta în nespuse de grea situațiune pe Agliardi.

„Oservatore Romano” publică o telegramă, în care se schițează cuprinsul notelor lui Banffy și Kalnoky. Organul Vaticanului dăce, că se îndoesce în fidelitatea acestor note, deoarece se știe în Roma, că Agliardi și-a făcut călătoria în Ungaria cu prealabila cunoștință a lui Kalnoky și că atât br. Josika, cât și br. Banffy au îndemnat pe nunciu, ca să primescă invitarea primatului, care l'a chemat în Ungaria.

CRONICA POLITICĂ.

— 27 Aprilie.

Un corespondent vienez al ziarului rusesc „Mosk. Vedomosti” profetește apropiatul sfârșit al coalițiunii austriace. După cum e informat, criza nu va fi numai ministerială, ci și parlamentară. Corespondentul spune, că în cercurile politice vienezese se ține ca sigur, că împăratul nu va îndreptă, cu formarea noului cabinet, nici pe contele Thun și nici pe locțiitorul galițian, contele Baden, ci însăși pe prințul Windischgrätz. Acesta însă, pentru de ași putea implini misiunea, va trebui să disolve Reichsratul și să facă alegeri nouă.

In anul curent se va ține congresul interparlamentar de pace în Bruzella, la 19 August. La acela va presida Beernaert, fost ministru-președinte belgian și acum președinte al camerei. Un comitet format din ambele camere s'a încredințat cu organizarea conferinței. Oficiul interparlamentar stabil din Berna se îndreptă către toate grupele parlamentelor europene cu rugărea să se constituie de timpuriu și să facă cunoscut oficiului central din Berna cestiunile, care vor avea să se pună la ordinea zilei.

In Berlin s'a ținut la 5 l. c o mare adunare de circa 300 reprezentanți de ai orașelor germane, în care se discută asupra atitudinii, ce este de a se lua contra proiectelor de lege privitor la răscăltători, și în care se primi unanim rezoluțiunea, prin care Reichstagul german este receracat din partea numiților reprezentanți, ca în totă forma să deneghe aprobarea proiectului. Adunarea a fost demnă și impunătoare.

După cum anunță ziarele din Roma, regele Umberto subsemnă alaltăieri decretul privitor la disolvarea camerei italiene. Terminul pentru nouele alegeri este fixat pe ziua de 26 l. c., și pentru balotagiul pe 2 Iunie. Camera se va întruni din nou la 28 Iunie.

Scirile sosite din Asia ostică confirmă, că împăratul Chinei ratificat convenția de pace dela Simonoseki. Întraga presă franceză își exprimă mulțămirea sa pentru

aplanarea conflictului cu Japonia, a cărei moderatiune tot o laudă în modul cel mai simpatice. Asemenea și *pressă rusă*, în frunte cu „Journal de St. Petersburg”, constată cu îndestulare atitudinea Japoniei, demnă de un stat civilizat, și și exprimă dorința, ca și de aci înainte Japonia să meargă tot pe calea progresului. Ziarul engles „Times” anunță, că Japonia pretinde în schimb pentru renunțarea la anexiunea peninsulei Liao-Tung, ca despăgubire, suma de 10 milioane funți sterlingi. Din Hongkong se depeșază, că guvernul chinezesc a trimis 5000 de ostași dela Canton la Formosa pentru de-a suprima eventuala rescăltă, ce s'ar face contra ocupațiunii japoneze, precum și pentru susținerea ordinii.

Dela Asociațiunea Transilvană.

(Raport special).

Sibiu, 6 Maiu.

Comitetul Asociațiunii Transilvane a ținut la 2 l. c. ședința sa lunară sub președintele vice-președintelui său, a D-lui vicar Dr. Ilar. Pușcariu. Despre decursul acestei ședințe Vă dau următorul raport:

Despărțimintele. Desp. Brașov înainteză, cu datul 2 Aprilie, protocolul adunării generale ținute în Brașov la 8 Ianuarie a. c., împreună cu taxele încassate dela membrii în suma de fl. 166. La această adunare generală s'au înscris numeroși membri noi, s'a constituit un sub-comitet nou cu D-l V. Voina ca director, și s'au luat mai multe dispozițiuni pentru a desvolta pe viitor o activitate mai rodnică în sinul acestui despărțământ, de cât-va ani neglițiat peste măsură. — Desp. Sibiu cere să i se trimită 100 exemplare din „Regularea mijloacelor spre ajungerea scopului Asociațiunii”, pentru a fi împărțite spre înființarea de agenturi și biblioteci populare. Comitetul decide retipărirea acestui regulament în 2000 exemplare, pentru a putea trimite un număr mai mare la toate despărțimintele. — Desp. Năsăud transpune fl. 54.50 taxe încassate.

Donațiuni. Direcțiunea institutului „Albina” transpune ajutorul de fl. 1000—, votat de adunarea generală din 27 Martie a. c. — pentru trebuințele școlii de fete a Asociațiunii.

O bibliotecă economică. D-l Ioan Costin, redactor la suplimentul economic al „Foi Poporului”, cu scrisoarea sa din 3 Aprilie cere, ca Asociațiunea să primescă editura unei biblioteci economice, având a retipări în broșuri separate scrierile sale economice, ce le va publica în adausul „Foi Poporului”. Comitetul află de necesară și folositoare o bibliotecă economică, după cum o propune D. Costin; crede însă, că pe lângă modalitățile propuse de d-sa, Asociațiunea nu se poate angagia la realizarea acestei întreprinderi, pentru-că nu poate fi chemată la retipărirea de studii, ce se vor publica în decursul anilor în foi periodice. Și de altminterlea concursul publicat pe anul acesta sub Nr. 430 din 1894 a fost cu deosebită considerare la literatura economică. Invită deci pe D. Costin a reflecta la acest concurs, și la cas, decât d-sa va retipări însuși scrierile sale și acele se vor afla corăspunzătoare, comitetul bucuros îi va sta întru ajutor, ca să lățească aceste broșuri în intervențiunea despărțământelor.

Enciclopedia Română. D-l Dr. C. Diaconovich raportează, că, în sensul concludului luat de comitetul Asociațiunii, a căutat un editor pentru Enciclopedia proiectată și i-a succes a încheia cu librăria W. Kraft din Sibiu un contract, prin care acesta se angagează a tipări enciclopedia în 3000 exemplare în formatul Brochaus (edit. 14), în extensiune de 120 côle de tipar și a edita publicațiunea pe risicul propriu. Asemenea i-a succes a încheia un contract favorabil cu o librărie mare din București, care s'a angajat la răspândirea publicațiunii în regatul român.

Fiind astfel asigurată partea materială a întreprinderii, D. Diaconovich promite, că va începe acum angajarea colaboratorilor, și arată, că deja și până acum a câștigat numeroase puteri științifice și literare,

dintre cele mai de frunte. Mai mulți profesori universitari din România, membrii Academiei române și alți savanți și literați distinși l'au asigurat de concursul lor și au primit întreprinderea Asociațiunii cu multă bunăvoință.

Comitetul cu vină plăcere a luat spre scoire acest raport și a aprobat pașii întreprinși de D. Dr. Diaconovich.

Curenții. În fine comitetul a mai prolongit pe 1 an contractul de esarendare, încheiat cu arendatorul realităților lui Iancu, a luat act de protocolul conferinței corpului didactic dela institutul de fete și a aprobat termenul fixat de acesta pentru ținerea examenelor anuale.

SCRIRILE ZILEI.

— 27 Aprilie.

Călătoria monarhului. Majestatea Sa monarhul a plecat ieri dimineață spre Pola. În suita sa se află archid. Francisc Salvator, ministrul comun de război, Krighammer, șeful statului major Beck și doi adjutanți generali. După amiază la 3 ore, monarhul a sosit în Laibach, orașul băntuit de atâtea cutremure de pământ, unde a vizitat întreg orașul precum și spitalele. Aci s'au alăturat și F. Z. M. Reanläuder și locot. mareșal Hegedüs la suita împăratului, care la 6 ore pleacă mai departe spre Pola, de unde se întorce numai Dumineca la Viena.

Episcopul Popea a călătorit ieri la Verșet, unde va avea să țină conferințele pentru împăcarea Sârbilor cu Românii în afaceri bisericești.

Procesul părintelui Lucaciu. Din Lugoj se comunică „Drăptății” scirea, că procesul intentat în contra părintelui Lucaciu, pentru pretinsa vătămare de onora pretorului A. Schmidt, s'a pus din nou în curgere la tribunalul reg. din Sătmăr. Precum șcim, acest proces s'a mai pertractat odată la numitul tribunal, care adusesse sentență de condamnare în contra părintelui Lucaciu, dar constatându-se unele abuzuri comise de judecătorii în decursul pertractării, apărătorul a cerut la tabla reg. nimicirea pertractării, ceea ce s'a și întemplat. — Acum aflăm, că noua pertractare finală este fixată pe 7 Iunie n. a. c. Aflând despre această d-l avocat din Lugoj Coriolan Brediceanu, apărătorul acusatului, s'a dus la Seghedin, pentru-ca să se consulte cu prigoniții săi client în temnița de acolo asupra procesului. Cu această ocaziune d-l avocat Brediceanu a constatat, cu multă mâhnire, că strictetea introdusă în temnița de stat de acolo, în urma noului regulament al ministrului unguresc, este în adevăr insuportabilă. Directorul temniței n'a voit nici într'un chip să-i permită d-lui Brediceanu, ca să vorbească nici măcar un cuvânt cu d-nii Dr. Rațiu și Iuliu Coroianu.

Contele Albert Apponyi a călătorit luni seara la Pola, la sârbările, ce se vor face cu ocazia punerii în circulație a vaporului „Monarch”. În cercurile politice se dă mare importanță acestei călătorii, mai ales, că Apponyi a primit invitarea direct dela admiralul Sterneck.

Când s'a îmbogățit Wekerle? Se știe, că Wekerle, încă ca ministru-președinte ungar, cumpărase moșia dela Dăncu cu 75,000 fl., și ziarele opoziționale îl atacă, că banii aceia ar fi bani câștigați pe nedreptul în timpul cât a fost ministru, de ore-ce e lucru știut, că el mai înainte a fost serac și n'a avut nici o avere. Se vorbea pe atunci, că Wekerle este atât de „turbat” din cauza acestor „clevetiri”, încât va intenta proces ziarilor, care se încearcă a-l susținea și a-l păta. Lucrul însă a rămas într'atâta. Acum însă Wekerle e călătorit mai cumpără ceva, și adeocă casa Nr. 5 din strada Damjanich din Pesta, și încă pentru prețul de 50,000 fl. Ore vor înceba și acum ziarele maghiare, că de unde și de când are Dr. Alexander Wekerle atâția bani?

bun mijloc pentru adormire, recitarea de versuri în memorie. Rabelais povestese, că călugării obișnuiau a-se ruga, când li chinuia insomniia și o 1/2 duzină de Ave totdeauna face efectul dorit. Sir Iohn Sinclair număra, Sir Iohn Renzie își peria și adia perul, când nu putea să adormă.

In genere, pieptănatul și periatul perului a fost tot-deuna un bun mijloc de adormire. Femeile spaniole frăcă tot-deuna ușor spinarea băieților, care nu adorm.

Revenind la sistemul lui Mr. Gardener, se susține în general, că culcarea pe partea dreaptă e mai sănătoasă, căci astfel inima poate să funcționeze mai liber. Dér inspirația și respirația pe nări o aprobă știința, și totuși poporele civilizate nu-i dau destulă importanță. Femeia indiană nici-odată nu negliț de-a închide gura băiatului infant, astfel obișnuindu-l la răsuflarea pe nas, care e însămnată și pentru-că interiorul nasului este astfel arangeat, încât lasă aerul să intre cald în plămâni.

Cel dintâiu promovator al somnului este depătarea cauzelor externe ale insomniei, precum lumina, șgomotul, patul rău așter-

nut, care pe mulți oameni îi ține deștepti. Neajunsurile aceste pot foarte ușor să fiă delăturate. Marea încordare spirituală, precum rezolvarea de probleme, jocul de șac etc. imediat înainte de culcare, provocă insomniia. De asemenea tea, cafeaua, frigul mare și căldura mare încă pricinuesc perturbățiuni în circulația sângelui și prin urmare insomnie. Stomacul gol încă e mare dușman al somnului bun, și în cazul acesta câteva bucăți de șuncă, ori alte mâncări ușoare luate înainte de culcare promovă în mare măsură durmirea prin aceea, că atrage sângele din creier spre organele nutritive.

Insomniei lungi nu poate rezista nici un organism. Cu mult mai bună însă este mișcarea corpului, decât mijloacele narcotice. E știut, că oamenii, care lucrează cu creierul, sufer mai mult de insomnie, decât alții, ceea ce se poate atribui în mare parte lipsei de mișcare. Horatiu dăce în satirele lui, că cel ce nu poate dormi, se note de trei ori peste Tibru. Etă un sfat, decât care mai bun nu se poate da nici azi.

P.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Mai 1895.

Table of stock market prices in Vienna, listing various securities like 'Renta ung. de aur 4%', 'Renta de corone ung.', etc., with their respective values.

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Mai 1895.

Table of market prices in Brașov, listing items like 'Bancnote rom. Camp.', 'Argint român. Camp.', etc.

Advertisement for 'Picăturile de stomachu Maria-Zeller' featuring an image of a medicine bottle and text describing its benefits for stomach ailments.

AVIS!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînoui ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebire, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei”

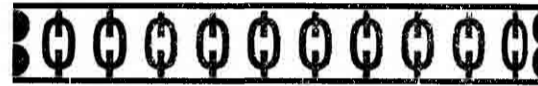
à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu.

Annunțuri (insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrișe, administratiunii. In casul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemântu, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „Gazeta Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Large railway schedule table with multiple columns for different routes: 'Budapesta - Predeal', 'Ghiriș - Turda', 'Copșa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș', 'Simeria (Piski) - Hunedóra', 'Brasov - Zernești', 'Mureș - Ludoș - Bistrița', 'Arad - Timișoara', 'Cucerdea - Oșorhei - Regh.-săsesc.', 'Cărlă - Zălan', and 'Sighișoara - Odorhei-săcesc.'. Each section lists train numbers, departure/arrival times, and station names.

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnă orele de noapte.